

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA – 4100-001-11/2014

P/14/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2013 r.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontrolerzy	Kontrolę, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ , przeprowadzili: 1) Jerzy Kęcik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89328 z 13 stycznia 2013 r. 2) Marek Chodkiewicz, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr 89329 z 13 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Sąd Apelacyjny w Warszawie ² , Pl. Krasińskich 2/4/6, 00-207 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Artur Jeremin, Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Warszawie ³ (dowód: akta kontroli str. 6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁴ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny

Zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2013 dochody w części 15/02 Sąd Apelacyjny w Warszawie zostały zrealizowane w 156%. Były one rzetelnie ewidencjonowane oraz terminowo przekazywane na rachunek bieżący budżetu państwa.

Rzetelnie zaplanowano i zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 47 918,9 tys. zł, tj. 99,5% planu. Wydatki były niższe od wydatków 2012 r. o 3,4%.

Sprawozdania budżetowe zarówno łączne, jak i jednostkowe Sądu Apelacyjnego – dysponenta III stopnia sporządzone zostały rzetelnie i terminowo.

Powyższą ocenę uzasadnia także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

NIK pozytywnie ocenia wiarygodność ksiąg rachunkowych Sądu w odniesieniu do sprawozdawczości budżetowej rocznej i bieżącej oraz w zakresie zgodności dowodów i zapisów księgowych.

Uchybienia w prowadzeniu ksiąg rachunkowych, polegające na nieprawidłowym określeniu daty operacji oraz braku opisu operacji nie miały wpływu na realizację budżetu.

¹ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm. – dalej także *ustawa o NIK*.

² Dalej także *Sąd*.

³ Dalej także *Dyrektor Sądu*.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

1.1. Dochody Sądu w planie budżetowym na 2013 r. zostały zaplanowane w kwocie 6 101,0 tys. zł, a zrealizowane zostały w kwocie 9 514,0 tys. zł (tj. w 155,9%), w wyniku większych niż przewidziano wpływów z tytułu z różnych opłat i kosztów sądowych i jednocześnie znacznie mniejszych zwrotach stronom opłat kasacyjnych. Dochody w 2013 r. były o 30% wyższe od uzyskanych w 2012 r. (7 338,0 tys. zł). Główne źródło dochodów stanowiły wpływy: z różnych opłat (§ 0690) – 5 653,0 tys. zł, ze spłaty pożyczek sędziowskich (§ 0700) – 3 364,0 tys. zł oraz z pozostałych odsetek (§ 0920) – 425,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 10-15)

Szczegółowa analiza 11 dowodów księgowych i odpowiadających im zapisów księgowych na koncie 221 na łączną kwotę 78,7 tys. zł wykazała, że wszystkie te należności zostały przypisane terminowo, w kwotach zgodnych z dokumentami stanowiącymi podstawę ich zapisów, a należności z nich wynikające zostały uregulowane.

Uzyskane dochody były terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 54-57, 266-270)

1.2. Na koniec 2013 r. wystąpiły należności budżetowe pozostałe do zapłaty w kwocie 36,7 tys. zł, w tym zaległości netto stanowiły 36,6 tys. zł i dotyczyły opłat sądowych (§ 0690). W porównaniu do 2012 r. należności pozostałe do zapłaty uległy zwiększeniu o 2,9 tys. zł, a zaległości netto ogółem były wyższe o 3,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 16-19)

W 2013 r. w Sądzie nie wystąpiły należności, które uległy przedawnieniu.

Wystąpiły dwa przypadki umorzenia należności sądowych na kwotę 1 151,69 zł.

(dowód: akta kontroli str. 26)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Planowanie i realizacja wydatków budżetowych

Opis stanu
faktycznego

2.1. W planie finansowym Sądu na 2013 r. wydatki określone zostały w wysokości 48 144,4 tys. zł, a wykonane w kwocie 47 918,9 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu wydatków po zmianach oraz 96,6% wykonania w 2012 r. (49 590,2 tys. zł). Niewykorzystane środki finansowe w wysokości 225,5 tys. zł zostały zwrócone na rachunek budżetu państwa.

Zrealizowane w 2013 r. wydatki bieżące bez świadczeń na rzecz osób fizycznych (3 584,6 tys. zł) wyniosły 42 384,7 tys. zł, tj. 88,5% wydatków ogółem, a wydatki majątkowe wyniosły 1 949,6 tys. zł i stanowiły 4,1% wydatków ogółem.

Największy udział w grupie wydatków bieżących miały wynagrodzenia wraz z pochodnymi 28 777,4 tys. zł (67,9%), zakup towarów i usług 8 284,4 tys. zł (19,5%) oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem Sądu 4 606,0 tys. zł (10,9%).

(dowód: akta kontroli str. 76-80)

2.2. W 2013 r. w Sądzie dokonano łącznie 68 zmian w planie finansowym wydatków (zmniejszeń i zwiększeń), w tym 19 decyzją Ministra Sprawiedliwości, dwie Ministra Finansów, a 47 zmian wprowadził Dyrektor Sądu. Wydatki w trakcie roku

budżetowego zostały zwiększone o kwotę 749,4 tys. zł. Największych zmian w planie finansowym wydatków dokonano w:

- § 4010 Wynagrodzenie osobowe pracowników zwiększono o 1 417,0 tys. zł, tj. o 15,1%,
- § 4300 Zakup usług pozostałych zmniejszono o 740,0 tys. zł, tj. o 14,8%,
- § 4400 Opłaty czynszowe zmniejszono o 745,0 tys. zł, tj. o 52,4%,
- § 4030 Wynagrodzenie osobowe sędziów zwiększono o 823,0 tys. zł, tj. o 6,1%.

Zmiany te wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe oraz miały odzwierciedlenie w planie wydatków w układzie zadaniowym.

(dowód: akta kontroli str. 63-78)

2.3. Wydatki majątkowe Sąd zrealizował w wysokości 1 949,6 tys. zł, tj. 99,1% planu po zmianach (1 968,0 tys. zł) i były one niższe od wydatków w 2012 r. o 2 355,4 tys. zł, tj. o 54,7%.

Szczegółowa analiza wydatków o łącznej wysokości 5 505,8 tys. zł, tj. 11,5% wydatków ogółem wykazała, że były one realizowane zgodnie z umowami.

(dowód: akta kontroli str. 83, 256-261)

Zobowiązania na koniec 2013 r. wyniosły 2 856,9 tys. zł i były wyższe o 226,8 tys. zł od zobowiązań na koniec 2012 r. Główną pozycję zobowiązań stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń (2 063,0 tys. zł), które w porównaniu z rokiem 2012 wzrosły o 4,4%. Na wzrost zobowiązań wpłynęło zwiększone zatrudnienie.

(dowód: akta kontroli str. 307-310)

2.4. W 2013 r. w Sądzie przeprowadzono pięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości łącznej 1 160,1 tys. zł na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵ (dalej ustawa Pzp), w tym jedno postępowanie w trybie zapytania ocenę na dostawę materiałów eksploatacyjnych do drukarek i kserokopiarek oraz jedno w trybie z wolnej ręki na wynajem 24 miejsc parkingowych na publicznym parkingu przy pl. Krasińskich w Warszawie oraz trzy postępowania w trybie przetargu nieograniczonego na łączną kwotę 953,3 tys. zł. Podstawą do ustalenia wartości zamówienia w postępowaniu dotyczącym dostawy materiałów eksploatacyjnych 100,3 tys. zł była kwota oszacowana na podstawie potrzeb (ilości i asortymentu materiałów) i cen rynkowych. Wartość zamówienia na wynajem miejsc parkingowych 106,6 tys. zł⁶ została ustalona na podstawie dotychczas ponoszonych kosztów z tego tytułu w związku z zawartą umową w 2012 r.⁷ Wyboru wykonawców dokonano zgodnie z procedurami określonymi w ustawie Pzp.

Komisje przetargowe powołano zgodnie z art. 19 ustawy Pzp. Rzetelnie prowadzono dokumentację postępowania, a rozliczenia finansowego dokonywano w terminie i prawidłowo ujęto je w księgach rachunkowych.

(dowód: akta kontroli str. 86-87, 93-95, 146-149)

2.5. Przeciętne zatrudnienie⁸ w 2013 r. wynosiło 263,5 osób i było wyższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2012 r. o 15,5 osób. Wydatki na wynagrodzenia były wyższe w porównaniu do 2012 r. o 1 701,0 tys. zł.

Wzrost zatrudnienia i wydatków na wynagrodzenia spowodowany był min. przejęciem przez Sąd Apelacyjny części zadań wykonywanych dotychczas przez sądy okręgowe.

(dowód: akta kontroli str. 171-176)

⁵ Dz.U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

⁶ Umowa zawarta 27 czerwca 2013 r. (nr 20/SA/13).

⁷ Umowa zawarta 29 czerwca 2012 r. (nr 62/62/12).

⁸ W przeliczeniu na pełne etaty.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Realizacja wydatków z budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Sąd w 2013 r. wydatkował 413,0 tys. zł ze środków europejskich z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na budowę systemu usług elektronicznych MS, w tym uruchomienie usług dla przedsiębiorców i osób fizycznych poprzez dostęp elektroniczny do wydziałów Krajowego Rejestru Sądowego, Krajowego Rejestru Karnego oraz Biura Monitora Sądowego i Gospodarczego (budowa etapu I i II). Projekt prowadzony jest centralnie przez Ministerstwo Sprawiedliwości i znajduje się w fazie realizacji. Środki na ten cel uzyskano w wyniku decyzji Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej Ministerstwa Sprawiedliwości z 18 września 2013 r. i wykorzystano z przeznaczeniem na refundację wydatku wyżej wymienionego zadania.

Wydatek został ujęty prawidłowo na kontach klasyfikacji budżetowej. Nie stwierdzono opóźnień w płatnościach, Sąd nie dokonywał zwrotu środków.

(dowód: akta kontroli str. 177-182)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Rzetelność ksiąg rachunkowych

Opis stanu
faktycznego

4.1. Sąd posiadał zatwierdzoną dokumentację opisującą zasady rachunkowości, w tym zakładowy plan kont, zasady ewidencji operacji gospodarczych, instrukcję obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych. Zasady rachunkowości spełniały wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁹. Określono w nich – stosownie do standardów rachunkowości – stanowiska i zakresy obowiązków osób odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych czynności w ramach systemu rachunkowości, w tym kontroli funkcjonalnej.

(dowód: akta kontroli str. 186-189)

4.2. W Sądzie funkcjonował zatwierdzony przez Dyrektora w styczniu 2006 r. do stosowania system księgowości komputerowej Finanse i Księgowość wersji 2.0.02. Użytkowany system księgowości komputerowej spełniał wymagania określone w ustawie o rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str. 190)

Badanie w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodności z fakturą oraz zgodności faktury z umową, zamówieniem, okresem księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych a w konsekwencji ujęcia w sprawozdaniach budżetowych) zostało przeprowadzone dla wydatków poniesionych przez Sąd w 2013 r. Próbie do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dowodami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2013 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (wg daty księgowania) na koncie 130 – subkonto wydatków.

⁹ Dz.U. 2013 r., poz. 330 ze zm.

W badaniu nie zostały uwzględnione dokumenty i zapisy księgowe, dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych – ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości, oraz transakcje dotyczące wartości poniżej 50 zł.

Z określonego w powyższy sposób zbioru dokonano losowania próby 96 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną¹⁰ na kwotę 5 399,3 tys. zł oraz doboru celowego jednego dowodu na kwotę 106 560 zł. Wydatki objęte badaniem stanowiły 11,5% zrealizowanych wydatków ogółem.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody i odpowiadające im zapisy księgowe zostały sporządzone poprawnie pod względem formalnym.

(dowód: akta kontroli str. 191, 257-261)

W wyniku przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych nie stwierdzono niewłaściwych okresów księgowania wpływających na sprawozdawczość bieżącą lub roczną, braku ciągłości zapisów w dzienniku, pomijania kont rozrachunkowych przy księgowaniu zakupów oraz terminowości księgowania dowodów, za wyjątkiem niżej opisanego przypadku dotyczącego daty operacji i opisu operacji.

(dowód: akta kontroli str. 192-194)

Ustalone
nieprawidłowości

Badanie analityczne ksiąg rachunkowych wykazało, że 4 dowody księgowe (w tym jeden posiadający 1683 zapisy księgowe) nie posiadało prawidłowo określonej daty operacji gospodarczej, a w 9 przypadkach nie ujęto opisu operacji gospodarczej, co było niezgodne z art. 23 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym zapis księgowy powinien zawierać co najmniej datę dokonania operacji gospodarczej; zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji.

(dowód: akta kontroli str. 192-193)

Główny Księgowy Sądu wyjaśniła, że przyczyną wykazanych nieprawidłowości były błędy popełnione przez pracowników wpisujących do systemu informatycznego daty i opisy operacji. Czynności te wykonywane są ręcznie i nie są kontrolowane przez system F-K. Liczba błędnych zapisów wynikała przede wszystkim z przeksięgowania jednego dowodu finansowego z modułu pożyczek sędziowskich. Wyżej wymieniona nieprawidłowość nie miała wpływu na zaliczenie dowodów do właściwego okresu księgowania i nie wpływała na sprawozdawczość budżetową.

(dowód: akta kontroli str. 263)

5. Rzetelność rocznych sprawozdań

Opis stanu
faktycznego

Szczegółowe badanie jednostkowych, rocznych i kwartalnych sprawozdań budżetowych Sądu za rok 2013 wykazało, iż zostały one sporządzone zgodnie ze wzorami i przekazane do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z: 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹¹, z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdawczości jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹² oraz rozporządzeniu Ministra Finansów z 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹³. Sprawozdania te przekazywały prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2013 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wskazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 265-316)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁰ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

¹¹ Dz.U. Nr 20, poz. 103.

¹² Dz.U. Nr 43, poz. 247.

¹³ Dz.U. Nr 298, poz. 1766.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o dołożenie należytej staranności przy wpisywaniu dat operacji gospodarczych oraz ujmowanie opisu operacji gospodarczej w księgach rachunkowych prowadzonych komputerowo.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Dyrektora Sądu, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę Pana Dyrektora o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 26 marca 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Wicedyrektor
Mirosław Hamera

Kontrolerzy
Jerzy Kęcik
specjalista k.p.

.....
podpis

Marek Chodkiewicz
doradca techniczny

.....
podpis